

naam **Jo Brouns**
leeftijd **48**
opleiding **criminologie aan de Katholieke Universiteit Leuven**
functie **Vlaams minister van Landbouw, Werk, Innovatie, Economie en Sociale Economie**
carrière **provincieraadslid Limburg, gemeenteraadslid Kinrooi, Vlaams Parlements lid en burgemeester van Kinrooi**

‘Met voedsel mogen we niet dezelfde fouten maken als met energie’

‘Laat Vlaanderen meer samenwerken met Nederland’

Vlaanderen, een klein lapje grond waar de bedrijvigheid uit haar voegen barst. En dat geeft moeilijkheden. Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns: ‘In zulke dichte streken is het moeilijk om te ondernemen en wordt de boer, net zoals in Nederland, het hardst getroffen.’ Daar ziet hij ook kansen in. ‘Laten we meer gaan samenwerken.’

TEKST JUSTINE POPPE

Na een lange tijd staat de landbouwsector weer stevig op de politieke agenda. Vlak na de lancering van het ingrijpende stikstofdossier gaf voormalig Vlaams minister van Landbouw Hilde Crevits de stok door aan Jo Brouns. Als kersverse minister kreeg hij daarbij direct een turbulente bevoegdheid voorgeschied. ‘Laten we ons daarom meer gaan verenigen met de Nederlanders. Dezelfde uitdagingen, slechts een ander beleid. Dat biedt kansen.’

Blijkbaar hebt u een connectie met Nortop, de eerste en enige Vlaamse NRM-kampioene?

‘Klopt, mijn grootvader Piet Vanhoef was landbouwer. Mijn oom Paul was een echte liefhebber van fokkerij. Hun koe Nortop won in 1992 het seniorenkampioenschap roodbont op de NRM in Utrecht. Nortop was de enige Vlaamse koe ooit die het NRM-kampioenschap won. Ook met paarden was Paul zeer fanatiek. Hij fokt nu nog steeds met schapen.’

De landbouwsector staat weer op de politieke agenda, hoe ziet u de sector evolueren in de komende 20 jaar?

‘Vandaag is de Vlaamse landbouwsector een van de best presterende en duurzaamste ter wereld. We weten allemaal dat we vandaar maar één richting kunnen uitgaan

en dat is die van de verdere verduurzaming. In de Vlaamse voedselstrategie, die een geïntegreerde duurzame voedselproductie als doel heeft, hebben we duidelijk benadrukt dat de landbouw zich moet ontwikkelen binnen de ecologische grenzen, maar wel vanuit de gedachte dat de sector een rendabel en economisch model blijft houden. Die rendabiliteit is de sleutel om een duurzame voedselproductie op poten te zetten, maar daar knelt vandaag veelal het schoentje. We zitten in een regio die zodanig dichtbevolkt is, dat ondernemen een grote uitdaging is. Vergunningsaanvragen worden niet alleen moeilijk voor de landbouw, maar ook voor andere activiteiten. Toch krijgen landbouwers het het hardst te verduren. Los van PAS en MAP, die zorgen voor een gebrek aan rechtszekerheid, blijft ook de prijsvorming voor hun product onzeker.’

U spreekt over een gebrek aan rechtszekerheid, bent u daarbij bang voor de uitstroom van jonge landbouwers?

‘Ja, binnen het huidige stikstofakkoord ontbreekt het aan toekomstperspectief en dat maakt het erg uitdagend voor jonge landbouwers. Terwijl dat net hetgeen is wat het stikstofakkoord in mijn opzicht moet bieden: een duidelijk kader met voldoende perspectief, zodat we de fundamenteën voor die duurzame voedselproductie

kunnen leggen. We dienen heel waakzaam te zijn dat er nog voldoende zuurstof is voor jonge boeren binnen de kaders die we nu creëren.’

Wordt er in het stikstofdossier ook rekening gehouden met de natuurlijke krimp van het aantal landbouwers?

‘Vrijwilligheid van stopzetting moet als basisprincipe binnen het gehele stikstoftraject voorop staan. Implementeer je die vrijwilligheid in de generieke reductiedoelstellingen, dan win je extra stikstofreductie. Dat creëert weer meer ruimte voor jonge landbouwers. Hierbij is het eerst en vooral belangrijk dat we ons kunnen “vastklikken” aan landbouwers die bijvoorbeeld nog willen werken tot hun pensioen en daarna garanderen te stoppen. Daaruit moet rechtszekerheid komen voor andere boeren.’

Nederland en Vlaanderen kennen dezelfde problemen, maar vaak andere wetgeving. Zijn er raakvlakken?

‘De landbouwsector staat in beide landen erg onder druk, maar dat biedt ook kansen. Ik geloof sterk dat Nederland en Vlaanderen innovatie meer dan ooit samen moeten omarmen. Tijdens een ontmoeting met collega Piet Adema, minister van Landbouw in Nederland, was een van de besluiten heel

‘Soms moeten we de landbouwers recht in de ogen kijken en zeggen: **verduurzaming is ook naast het GLB de enige weg vooruit**’

duidelijk: onze kennis en kennisopbouw moeten we met elkaar delen. Gevalideerde wetenschappelijke data vanuit Wageningen kunnen wij in Vlaanderen overnemen. Net zoals wij ook bijvoorbeeld onze geactualiseerde lijst met effectieve stikstofreducerende technieken, opgemaakt door WeComV, ons Wetenschappelijk Comité luchttemisies Veeteelt, met de Nederlanders kunnen delen. Het beleid en de maatregelen verschillen in Nederland en Vlaanderen weliswaar van elkaar, maar de uitdagingen zijn dezelfde. Laat ons daarom maximaal gebruikmaken om in beide richtingen meer samen te werken op vlak van innovatie en kennis.’

Is de uitvoering van het nieuwe GLB nog realistisch genoeg voor een landbouwer?

‘Het Vlaams Gemeenschappelijk landbouwbeleid vraagt inspanningen van de landbouwers waarbij voldoende kennis van zaken is vereist. Europa doet voor ons geen lade open met geld die wij zonder voorwaarden kunnen nemen. Om ervoor te zorgen dat dat geld op een goede manier

terechtkomt bij de boeren is het de taak van de Vlaamse overheid om zo goed mogelijk in te zetten op ondersteuning, begeleiding en informatie. Belangrijk daarbij is om erop te hameren dat Vlaanderen geen haantje de voorste hoeft te zijn. Als je het Gemeenschappelijk landbouwbeleid door een groene bril bekijkt, zijn er die dit nog ambitieuzer hadden gewild. Mijn stelling is dat we in het groenste GLB ooit zitten en dat de lat wordt bepaald door Europa.’

‘We zijn door de EU-landbouwcommissaris gewaarschuwd dat Vlaanderen niet mag talmen in de goedkeuring van het GLB. Het gemiste bedrag kan immers op de Vlaamse begroting verhaald worden. We moeten daarom zo snel mogelijk aan de slag gaan met de maatregelen die we van Europa moeten nemen en niet meer dan dat. Dit is nodig om oneerlijke concurrentie ten opzichte van andere landen uit de weg te gaan. In tijden van crisis is dat belangrijk en iedere lidstaat houdt daar vandaag rekening mee. Daarnaast maakt het gebrek aan eenduidigheid het moeilijk voor de boer. We moeten een duidelijke richting geven, waar we niet vanaf mogen wijken.’

Gaat de verduurzaming te snel?

‘Soms moeten we de landbouwers recht in de ogen durven kijken en zeggen: de verduurzaming is ook naast het GLB de enige weg vooruit. Dat weten we ondertussen allemaal. Met het oog op de klimaatverandering zal dat een grote uitdaging worden. In het behoud van onze voedselzekerheid is het streven naar een goed inkomen voor de landbouwer cruciaal. De oorlog in Oekraïne heeft ons doen inzien hoe belangrijk het is om onafhankelijk te zijn van basisbehoeften als energie. Met voedsel mogen we niet dezelfde fouten maken, zoals we dat met energie hebben gedaan. Intussen schuift het mediterrane klimaat op naar het noorden en dan rijst de vraag of onze regio door de verwoestijning in het zuiden de voorraadkast zal worden van Europa.’

Waarom wordt de actieve boer bevoordeeld in het GLB?

‘Om de uitstroom van jonge landbouwers zo veel mogelijk te beperken wordt het geld van het GLB zo veel mogelijk geconcentreerd op de jonge en actieve boeren via een basisbetaling voor bijvoorbeeld duurzaamheid, VLIF-steun en coregelingen. We merken allen dat boeren op pensioen vaak hun inkomsten nog te lang kunnen vasthouden, waardoor jonge en actieve boeren in grond en concurrentie benadeeld worden. Via deze weg kunnen we dat verhelpen.’

Wat wilt u de rest van de regeerperiode nog verwezenlijkt zien als landbouwminister?

‘Mijn grootste wens is om me met een grote coalitie, met alle betrokken partijen, terug te trekken ver weg van alle camera's, om eens echt een duurzaam pad op lange termijn uit te tekenen voor de landbouwsector. In de beperkte Vlaamse ruimte die we hebben, is het belangrijk om een evenwicht te zoeken tussen landbouw en natuur en die twee met elkaar te verzoenen. Alleen zo kunnen we uitpakken met een economisch robuust en uitdagend landbouwlandschap.’

‘Wij hebben hier alle kennis in handen om dat te kunnen doen, waardoor we ons op vlak van innovatie mogen spiegelen aan Silicon Valley. Hiermee hebben we het potentieel in handen om wereldleider te worden in het produceren van duurzame topproducten. Laten we daar dan ook naar streven. Maar eerst moeten we een duurzaam fundament leggen door het recht-trekken van de huidige beleidsinstrumenten. Daarmee bedoel ik het creëren van een behapbaar nieuw stikstofkader, een geactualiseerd mestactieplan en het GLB. Dat zijn de hefboomen voor een toekomstbestendige landbouwsector.’ |